

Locatie: Gemeentehuis Oostzaan, Hofmanzaal

Datum: 16 september 2024

Tijdstip: 11:00 – 13:00

Aanwezigen: Elmer Braakman (Zaanstad), Gijs Jorna (Zaanstad), Dick van Huizen (Oostzaan) en Lars Ruiter (Oostzaan)

Betreft: Verslag ambtelijk voorgesprek Oostzaan en Zaanstad over het traject bestuurlijke toekomst | versie na suggesties Zaanstad en na toevoegen overzicht woonlasten

Afwegingskader gesprekken Bestuurlijke Toekomst Oostzaan

Uitgangspunten identiteit/DNA Oostzaan

- 1 De gemeente zal het huidige niveau van voorzieningen in Oostzaan, zowel gemeentelijk als anderszins, behouden en waar mogelijk versterken.

Uitgangspunt Oostzaan

Het uitgangspunt is dat Oostzaan het huidige niveau van voorzieningen zowel op gemeentelijk niveau als op andere gebieden behoudt. Dit omvat belangrijke sociaal-maatschappelijke voorzieningen zoals huisartsenpraktijken, ondersteuning voor gezondheidszorg, een gevarieerd winkelbestand, een sportpark en de groene omgeving van het dorp.

Wat betekent dit voor Oostzaan?

Zaanstad hanteert een [maatschappelijk voorzieningenmodel](#), dat een referentie biedt voor het aantal voorzieningen dat per dorp noodzakelijk is. Dit model zou cijfermatig kunnen worden onderzocht om vast te stellen welke voorzieningen Oostzaan minimaal nodig heeft. Hoewel dit model enige richtlijnen geeft, blijft het behoud van voorzieningen een uitdaging, waar alle gemeente mee worstelen in het licht van financiële uitdagingen. Aangevuld met vergrijzing, wat vooral speelt in kleinere kernen zoals Oostzaan. Er kunnen moeilijk harde toezeggingen worden gedaan, omdat het in stand

houden van voorzieningen een wijdverbreid probleem is binnen verschillende gemeentes.

Zaanstad werkt gebieds- en opgavegericht, wat inhoudt dat ze proberen om maatwerk te leveren per gebied. Twaalf wijkmanagers spelen hierin een centrale rol en richten zich vooral op het versterken van sociale cohesie en het ondersteunen van buurtinitiatieven. Voor Oostzaan zou een wijkmanager goed haalbaar zijn, die specifiek op de lokale gemeenschap gericht is. Daarnaast werkt Zaanstad sinds 2024 met gebiedsmanagers die binnen grotere gebieden opdrachtgever zijn. Op dit moment zijn dat vijf gebieden, met daarbij vier gebiedsmanagers. Het creëren van een apart gebied binnen Zaanstad, met een eigen gebiedsmanager voor Oostzaan, lijkt minder haalbaar.

2 Bestaande subsidierelaties en -verplichtingen vanuit de gemeente worden gerespecteerd.

Uitgangspunt Oostzaan

De bestaande subsidierelaties en verplichtingen van de gemeente Oostzaan worden gerespecteerd. Dit betekent dat lokale partijen, zoals vrijwilligersorganisaties of initiatieven zoals de belbus, nog steeds betrokken worden bij het uitvoeren van gemeentelijk beleid. Ook blijven de subsidies voor deze partijen vooralsnog intact.

Wat betekent dit voor Oostzaan?

Zaanstad heeft verschillende subsidieverordeningen, die specifiek vastleggen hoe subsidies worden verstrekt. Alles wat contractueel is vastgelegd of als verplichting geldt, zal worden gerespecteerd. Tijdens bestuurlijke gesprekken zal de vraag worden besproken of het Oostzaanse subsidiebeleid geharmoniseerd moet worden met dat van Zaanstad en zo ja op wat voor een termijn.

Hoewel het subsidiebeleid in beide gemeenten relatief bescheiden is, kijkt Zaanstad naar mogelijkheden om meer ruimte te bieden aan

subsidieontvangers. Dit kan bijvoorbeeld door het invoeren van meerjarige subsidies, in plaats van jaarlijkse herbeoordelingen, wat meer zekerheid geeft aan lokale initiatieven. Voor Oostzaan zou dit positief kunnen uitpakken, aangezien dit zorgt voor meer stabiliteit voor organisaties die afhankelijk zijn van subsidies, zoals de belbus. Zaanstad kent op dit moment echter géén soortgelijk systeem als de Oostzaanse belbus, maar heeft wel een buurtbus waarmee lintdorp Assendelft wordt ontsloten. Dit wordt gerund door vrijwilligers. Het blijven subsidiëren van de belbus is een politieke afweging.

Wat betreft het gemeenteloket in Oostzaan is het nog onzeker of dit in zijn huidige vorm behouden blijft. Het is een politieke vraag of dit punt in Oostzaan blijft of dat er elders een steunpunt in Zaanstad komt waar ook de Oostzaanse inwoners terecht kunnen. Zaanstad experimenteert echter wel met innovatieve oplossingen, zoals het thuisbezorgen van paspoorten, wat wellicht een deel van de behoefte aan een fysiek loket kan opvangen.

3 De gemeente borgt en respecteert de kernwaarden en identiteit van Oostzaan als groen en kleinschalig dorp

Uitgangspunt Oostzaan

De kernwaarden en identiteit van Oostzaan als een groen en kleinschalig dorp worden geborgd en gerespecteerd. Dit betekent dat de omgevingsvisie van Oostzaan – met focus op leefbaarheid, duurzaamheid, gemeenschapszin, bereikbaarheid en kwaliteit van leven – blijft bestaan en wordt overgenomen.

Wat betekent dit voor Oostzaan?

Het is moeilijk om een definitieve uitspraak te doen over hoe de kernwaarden van Oostzaan precies behouden worden, aangezien dit een bestuurlijke beslissing vereist. De omgevingsvisie van Oostzaan, waarin het dorp zich duidelijk profileert als groen en kleinschalig, kan in theorie worden overgenomen door Zaanstad, maar zal in dat geval moeten worden afgestemd op de Omgevingsvisie van Zaanstad. Zaanstad heeft zelf ook een sterke focus op groen, duurzaamheid en behoud van identiteit van de verschillende dorpen en kernen. In hun omgevingsvisie wordt specifiek aandacht besteed aan de

groenblauwstructuren, wat verwijst naar de balans tussen water en groen in het landschap. Dit geldt ook voor Oostzaan.

Daarnaast heeft Zaanstad een ‘[linten, dijken en padenvisie](#)’, waarin wordt uitgelegd hoe lintdorpen zoals ook Oostzaan in stand kunnen worden gehouden. Deze visie is een bouwsteen voor hun nieuwe omgevingsvisie en biedt perspectieven voor het behoud van het kleinschalige, groene karakter van Oostzaan. Dit sluit goed aan bij de identiteit die Oostzaan wil behouden.

Zaanstad wil binnenkort haar nieuwe omgevingsvisie vaststellen en hierin zal ook duidelijk worden welke rol het behoud van Oostzaans unieke identiteit speelt. Oostzaan kan dus profiteren van Zaanstads ervaring met het beschermen van lintdorpen en groenstructuren, maar het is nog onduidelijk hoe ver de integratie zal gaan en of de volledige autonomie van de Oostzaanse omgevingsvisie behouden blijft.

4. De gemeente zet in op behoud en versterking van de centrumfunctie van het dorp met de Kunstgreep, ambtelijk loket, bibliotheek en theater als ankerpunten en katalysatoren.

Uitgangspunt Oostzaan

Oostzaan zet in op het behoud en de versterking van de centrumfunctie met belangrijke voorzieningen zoals De Kunstgreep, het gemeenteloket, de bibliotheek en het theater. Deze voorzieningen fungeren als ankerpunten en katalysatoren voor de gemeenschap.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

Oostzaan heeft de ambitie om haar centrumfunctie te behouden en te versterken, maar er zijn enkele uitdagingen. De inzet van Zaanstad op het gebied van economie is gemarkeerd als een aparte opgave binnen de gemeente.

Accountmanagers van Zaanstad zijn actief betrokken bij het ondersteunen van bedrijvigheid en het verbeteren van winkelgebieden. Dit betekent dat er wel mogelijkheden zijn om het winkelbestand in Oostzaan te versterken, maar

de uitkomst hiervan kan worden gegarandeerd. Vooral omdat het sturen op lokale economie en winkelaanbod complex is. Een voorbeeld is de Zuiddijk in Zaanstad, waar men actief probeert de verloederde winkelstraat te verbeteren. Dit blijft echter lastig.

Wat betreft het behoud van de huidige centrumfunctie is dat een uitgangspunt voor Zaanstad. Het openhouden van het gemeenteloket is een openstaand politiek punt dat op 1 oktober verder zal worden besproken.

Daarnaast heeft Zaanstad een evenementenbeleid dat probeert zo veel mogelijk ruimte te bieden voor kleinschalige dorpsactiviteiten zoals braderieën, kermissen en festivals. Echter, door de strenge wet- en regelgeving op het gebied van veiligheid wordt het organiseren van kleine evenementen bemoeilijkt. Zaanstad ziet dit als belangrijk aandachtspunt, en heeft daarom heeft een evenementencoördinator aangesteld om dit proces te begeleiden en er is een rapport opgesteld om evenementen in Zaanstad beter mogelijk te maken. Uitgezocht zal moeten worden of de Zaanse beleid- en regelgeving anders uitpakt dan die van Oostzaan, en of dit dientengevolge iets betekent voor het organiseren van traditionele evenementen, zoals de moederdagbraderie en de kermis.

- 5** In de verdere ruimtelijk-functionele ontwikkeling van het dorp blijft kleinschaligheid en het groene karakter uitgangspunt

Uitgangspunt Oostzaan

Oostzaan blijft kleinschalig en behoudt zijn groene karakter als uitgangspunt voor verdere ruimtelijke en functionele ontwikkeling. Daarbij wordt ook het provinciaal beschermd landschap (PBL) omarmd.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

Zaanstad hecht grote waarde aan het behoud van het provinciaal beschermd landschap (PBL), wat aansluit bij de wens van Oostzaan om haar groene en kleinschalige karakter te behouden. Dit wordt verder ondersteund door de 'dijken, linten en padenvisie' van Zaanstad, waarin omschreven staat hoe de

lintdorpen in stand gehouden kunnen worden, inclusief Oostzaan. Hierin wordt ook gekeken naar eventuele uitzonderingen voor woningbouw, wat voor Oostzaan van belang kan zijn bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen.

De waarde die Zaanstad hecht aan groen en landschap, zien we onder meer terug bij de inzet op Polder Westzaan, en bij de betrokkenheid van de wethouder van Zaanstad bij de recreatieschappen RAUM en Twiske-Waterland, wat een rol speelt in het behoud van het veenweidegebied en de culturele waarde ervan. Dit onderstreept het belang dat Zaanstad hecht aan het beschermen van de natuurlijke omgeving, wat ook in het belang is van Oostzaan.

Of de Oostzaanse omgevingsvisie wordt omarmd hangt af van bestuurlijke en politieke beslissingen. De uitdaging is om de balans te vinden tussen het behouden van het unieke, kleinschalige karakter van Oostzaan en eventuele uitbreidingsmogelijkheden.

Uitgangspunten invloed/zeggenschap inwoners op ontwikkeling Oostzaan

- 6** De gemeente is ambtelijk en bestuurlijk benaderbaar, ook persoonlijk, in directe communicatie met de inwoners en ondernemers van Oostzaan.

Uitgangspunt Oostzaan

De gemeente Oostzaan blijft benaderbaar, zowel ambtelijk als bestuurlijk, met directe communicatie naar de inwoners en ondernemers. Dit kan inhouden dat er een wijkwethouder komt, wijkmanagers worden ingezet, en dat er ruimte is voor directe gesprekken met inwoners, vooral in het sociaal-maatschappelijk domein.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

Zaanstad zet sterk in op gebieds- en wijkgericht werken, wat ook in Oostzaan zou worden geïmplementeerd. Dit houdt in dat de gemeente via wijkmanagers directer in contact staat met de inwoners. Wijkmanagers spelen een centrale rol in het versterken van de sociale cohesie en ondersteunen lokale initiatieven. Voor Oostzaan betekent dit dat de gemeente dichtbij de inwoners staat en lokale behoeftes sneller kan oppakken en vertalen naar beleid.

Er is ook een traditie binnen Zaanstad om bestuurders dichtbij de inwoners te plaatsen, bijvoorbeeld in de vorm van een wijkwethouder. Dit hangt uiteraard af van de politieke afspraken die binnen een coalitie gemaakt worden, maar de mogelijkheid bestaat dat ook Oostzaan een eigen wijkwethouder krijgt. Deze bestuurder zou een direct aanspreekpunt zijn voor de inwoners, wat de betrokkenheid verder versterkt.

De inzet van wijkmanagers cq. Wijkmakelaars- of -regisseurs krijgt kan verder bespreekpunt zijn op 1 oktober. Voor Oostzaan zou een wijkmanager dan vooral fungeren als aanspreekpunt voor sociaal-maatschappelijke initiatieven en buurtgerichte ondersteuning.

- 7 De gemeente ziet inwoners en ondernemers als medevormgevers van beleid, geeft veel ruimte aan het eigen initiatief van inwoners en ondernemers en ondersteunt dat actief.

Uitgangspunt Oostzaan

De gemeente ziet inwoners en ondernemers van Oostzaan als medevormgevers van beleid en geeft ruimte aan eigen initiatieven. Zaanstad ondersteunt actief dergelijke initiatieven via participatiebeleid.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

Zaanstad werkt momenteel aan een visie op participatie en lokale democratie, waarbij invulling wordt gegeven aan het versterken van burgerparticipatie en andere vormen van lokale democratie. Er is reeds een startnotitie goedgekeurd op 1 februari 2024 en er wordt actief aan gewerkt binnen de huidige coalitie, o.a. door budget beschikbaar te stellen. Dit biedt Oostzaan de mogelijkheid om in te stappen in een al goed ontwikkelde participatiestructuur.

Daarnaast is er een initiatieventafel/ intaketafel opgezet in het kader van de Omgevingswet, waar inwoners en ondernemers hun ideeën en voorstellen kunnen inbrengen. Initiatieven worden hier serieus bekeken en opgepakt, wat voor Oostzaan betekent dat inwoners en ondernemers concrete invloed kunnen uitoefenen op het lokale beleid.

Dat inwoners serieus genomen worden is een belangrijk doel van dit participatiebeleid. Dit geldt ook voor ondernemers, waarvoor Zaanstad werkt met een startersloket en met accountmanagers die in nauw contact staan met de lokale ondernemers. Oostzaan zou hiervan kunnen profiteren door meer directe ondersteuning te bieden aan lokale ondernemers.

- 8 De gemeente geeft ruimte aan inwoners en ondernemers van Oostzaan om zeggenschap/invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van het dorp door middel van een in te stellen formeel orgaan, dat de belangen van hen richting gemeente inbrengt en bevordert.

Uitgangspunt Oostzaan

Er wordt ruimte gegeven aan inwoners en ondernemers van Oostzaan om invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van het dorp via een formeel orgaan, zoals een dorpsraad of wijkraad, met eventueel een eigen mandaat en budget.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

In Zaanstad bestaan momenteel geen formele gremia voor deelgebieden, zoals in Amsterdam, waar bijvoorbeeld de Bestuurscommissie Weesp invloed uitoefent. In Zaanstad zijn er echter informele initiatieven zoals het dorpscontact in Westzaan, dat door de gemeenschap zelf is opgezet. Dit soort niet-formele gremia worden actief benaderd door de gemeente, waardoor de stem van de lokale bevolking toch gehoord wordt. Voor Oostzaan zou dit betekenen dat er ruimte kan zijn voor informele structuren die de betrokkenheid van inwoners vergroten.

Het is echter een bespreekpunt of Zaanstad bereid is om voor Oostzaan een formeel orgaan op te zetten, vergelijkbaar met de Bestuurscommissie Weesp in Amsterdam. Dit zou Oostzaanse inwoners en ondernemers meer directe invloed geven op de beleidsvorming in hun dorp, mogelijk met een eigen mandaat of budget.

- 9 De dienstverlening aan inwoners en ondernemers van Oostzaan moet van hoog niveau zijn en zowel digitaal als persoonlijk worden aangeboden. Daarbij is voldoende aandacht voor specifieke doelgroepen (m.n. ouderen) en het leveren van maatwerk.

Uitgangspunt

De gemeente wil dat de dienstverlening van hoog niveau blijft en zowel digitaal als persoonlijk beschikbaar is. Er wordt ook maatwerk geleverd voor specifieke doelgroepen, zoals ouderen.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

Zaanstad heeft in 2020 een visie op dienstverlening vastgesteld, met als uitgangspunten eenvoud, toegankelijkheid en een centrale rol voor de inwoners en ondernemers. Dit betekent dat de dienstverlening in Oostzaan, als onderdeel van Zaanstad, gericht zal zijn op laagdrempelige en toegankelijke hulp, waarbij persoonlijke benadering en nabijheid belangrijk blijven.

De visie bevat ook de verbreding van digitale dienstverlening. De recent vernieuwde website van Zaanstad is bijvoorbeeld gebruiksvriendelijker gemaakt, ook voor mensen met zichtproblemen en er is altijd toegang tot de Klant Contact Centra (KCC). Dit betekent dat Oostzaan toegang houdt tot zowel fysieke loketten als digitale kanalen, wat vooral handig is voor doelgroepen die minder digitaal vaardig zijn. Of dat echter in Oostzaan is, is een vraagteken. Daarnaast wordt de tevredenheid over de dienstverlening regelmatig gemeten, waardoor eventuele problemen snel kunnen worden aangepakt.

Er wordt rekening gehouden met verschillende kanalen voor contact, zodat inwoners via de weg die hen het beste past geholpen kunnen worden. Dit omvat zowel fysieke balies, telefonische bereikbaarheid als digitale opties.

- 10 De gemeente verzorgt in ieder geval een fysiek dienstverleningspunt/loket in het centrum van Oostzaan

Uitgangspunt Oostzaan

Het uitgangspunt is dat er een fysiek dienstverleningspunt of loket beschikbaar blijft in het centrum van Oostzaan, waar inwoners terecht kunnen voor gemeentelijke diensten.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

Het behouden van een fysiek gemeenteloket is een belangrijk punt voor Oostzaan, vooral voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn, zoals ouderen. In het gesprek kwam naar voren dat het loket in Oostzaan een bespreekpunt is. Een mogelijke oplossing is het opzetten van een steunpunt in Zaanstad, wat voor sommige inwoners van Oostzaan een goed alternatief kan zijn, maar dit is nog niet definitief.

Het behouden van fysieke dienstverlening is dus een politiek bespreekpunt.

Uitgangspunten organisatie en bestuur

- 11** De gemeente is goed in staat om de lokale basistaken uit te voeren en kan flexibel en slagvaardig inspelen op lokale ontwikkelingen.

Uitgangspunt Oostzaan

De gemeente Oostzaan moet in staat zijn om de lokale basistaken goed uit te voeren en flexibel in te spelen op lokale ontwikkelingen. Dit betekent dat er voldoende bestuurskracht aanwezig moet zijn om de ambities te vertalen naar concrete plannen en dat de gemeentelijke organisatie de uitvoeringskracht heeft om die plannen te realiseren.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

De gemeente Zaanstad beschikt over voldoende uitvoeringskracht om plannen en beleid effectief te realiseren. Net als bij andere gemeenten zijn er uiteraard uitdagingen, maar uit een *midterm review* van het coalitieakkoord blijkt dat veel wensen al zijn ingewilligd of in uitvoering zijn. Dit geeft aan dat de gemeente in staat is om haar ambities waar te maken en adequaat op veranderingen in te spelen.

Zaanstad maakt gebruik van opgavemanagers om sturing te geven aan de strategische opgaven van de gemeenten, en gebiedsmanagers om gebiedsgericht te sturen. Deze opgave- en gebiedsmanagers maken deel uit

van het gemeentelijk management team (GMT), wat betekent dat ze nauw betrokken zijn bij de strategische aansturing van de gemeente. Voor Oostzaan zou dit betekenen dat de slagkracht van Zaanstad kan bijdragen aan het efficiënt uitvoeren van plannen en beleidsdoelen, waarbij de opgavemanagers kunnen helpen bij het oplossen van complexe problemen of het realiseren van grotere projecten.

- 12** De gemeente is een aantrekkelijke werkgever die medewerkers kan binden en boeien voor de langere termijn.

Uitgangspunt Oostzaan

Het uitgangspunt is dat de gemeente een aantrekkelijke werkgever moet blijven die medewerkers kan binden en boeien. Dit betekent concurrerende arbeidsvoorwaarden en ruimte voor professionele en persoonlijke groei van het personeel.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

Zaanstad biedt haar medewerkers goede ontwikkelingsmogelijkheden met behulp van een leer- en opleidingsbudget. Er is ook specifiek aandacht voor jonge ambtenaren via de lokale jongerenclub 'Zaans Groen'. Dit initiatief richt zich op het binden van jong talent aan de organisatie. Onder meer start binnenkort een start- en ontwikkeltraject voor jonge werknemers. Voor Oostzaan betekent dit dat jonge ambtenaren in de organisatie kunnen profiteren van gestructureerde loopbaanontwikkeling en opleidingsmogelijkheden.

Daarnaast worden alle ambtenaren aangemoedigd om met hun manager een persoonlijk ontwikkelplan op te stellen, gericht op hun professionele ontwikkeling. Dit is bedoeld om medewerkers te binden aan de organisatie, aangezien er een relatief hoge doorloop is onder deze groep. Zaanstad probeert dit te verminderen door gericht te investeren in hun groei en loopbaanperspectief.

Zaanstad is vanaf de start ook actief binnen het MRA traineeprogramma, waar jonge talenten een traineeprogramma kunnen volgen. Ongeveer 3 van de 17 trainees uit de meest recente lichting hebben ervoor gekozen om bij Zaanstad in dienst te treden. Dit toont aan dat Zaanstad actief werkt aan het aantrekken en behouden van jong talent.

13 De gemeente is financieel gezond en in control over de financiën en bedrijfsvoering.

Uitgangspunt Oostzaan

Een ander belangrijk uitgangspunt is dat de gemeente financieel gezond moet zijn, met een sluitende meerjarenbegroting en voldoende reserves om vernieuwingen door te voeren.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

Zaanstad bevindt zich, net als veel andere gemeenten, in een uitdagende financiële situatie met het zogenaamde ‘ravijnjaar’ 2026 in aantocht. Dit is een jaar waarin veel gemeenten te maken krijgen met scherpe dalingen in inkomsten, wat hen dwingt tot het maken van lastige keuzes om de begroting sluitend te houden. Zaanstad is nu al druk bezig om dit probleem aan te pakken en een sluitende meerjarenbegroting op te stellen. Daarnaast is de Zaanse wethouder zeer actief in de lobby richting de Rijksoverheid.

Op dit moment is de weerstandratio van Zaanstad gezond, wat aangeeft dat de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen. Voor inwoners van Oostzaan kan dit positief zijn, aangezien de vaste lasten in Zaanstad iets lager liggen dan in Oostzaan. Dit zou kunnen betekenen dat inwoners van Oostzaan minder gemeentelijke lasten gaan betalen als de fusie met Zaanstad doorgaat.

Daarnaast kunnen er kansen zijn om een businesscase te ontwikkelen voor Oostzaan, op basis van ARHI-gelden en inkomsten uit het gemeentefonds. Dit zou Oostzaan extra financiële voordelen kunnen opleveren bij een mogelijke fusie. Deze middelen zouden gebruikt kunnen worden om bijvoorbeeld

infrastructuur of voorzieningen in Oostzaan te verbeteren zonder extra druk op de gemeentelijke financiën.

14 De gemeente speelt een volwaardige rol in regionale verbanden en regionale thema's

Uitgangspunt Oostzaan

De gemeente moet een volwaardige rol spelen in regionale samenwerkingsverbanden en regionale thema's, en tegelijkertijd de lokale belangen behartigen binnen deze verbanden.

Wat betekent dit scenario voor Oostzaan?

Zaanstad is de grootste gemeente in de regio Zaanstreek-Waterland en neemt een leidende rol in regionale samenwerking. De gemeente heeft al bewezen zich actief in te zetten voor de regio, onder andere via de regiodeal, die tot stand kwam dankzij de inspanningen van Amsterdam en Zaanstad. Voor Oostzaan betekent dit dat de gemeente wordt vertegenwoordigd in een sterk regionaal netwerk, wat kan bijdragen aan de behartiging van lokale belangen op een groter schaalniveau.

Zaanstad heeft daarnaast een grote invloed in belangrijke regionale organen, zoals de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de Vervoersregio Amsterdam (VRA). Dit betekent dat belangrijke kwesties op het gebied van infrastructuur, openbaar vervoer en regionale ontwikkeling, waar Oostzaan mee te maken heeft, beter vertegenwoordigd worden. Ook is Zaanstad landelijk actief, met vertegenwoordigers in de G40 en VNG.

Aanvullende uitgangspunten/informatievoorziening voor afweging varianten bestuurlijke fusie

15 *Is er sprake van een lichte of reguliere herindeling?*

Wanneer Oostzaan opgaat in Zaanstad kan er theoretisch sprake zijn van een lichte herindeling, tenzij beide gemeenten besluiten dat beide gemeenten worden opgeheven en er een regulier herindelingstraject zal worden gevolgd.

16 *Op welk moment kan er sprake zijn van herindelingsverkiezingen?*

Als er sprake is van een herindeling op 1 januari 2028 is er sprake van herindelingsverkiezingen in november 2027. De eerstvolgende reguliere verkiezingen zijn dan in maart 2034. Dit maakt dat de nieuwe gemeenteraad in die situatie een zittingsduur heeft van 6 jaar en 3 maanden.

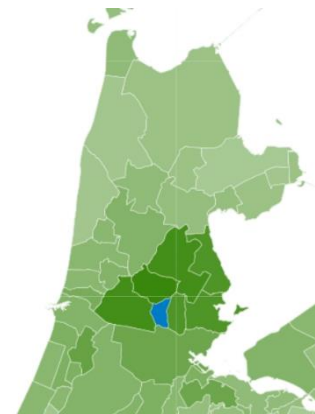
Als er sprake is van een herindeling op 1 januari 2029 is er sprake van herindelingsverkiezingen in november 2028. De eerstvolgende reguliere verkiezingen zijn dan ook in maart 2024. De zittingsduur van de gemeenteraad is in die situatie 5 jaar en 3 maanden.

Artikel 56e, lid 1 van de Wet Arhi beschrijft dat als de datum van de herindeling valt binnen drie jaar voor de datum van de reguliere gemeenteraadsverkiezingen, de verkiezingen in de betrokken gemeente achterwege blijven. Dit betekent dat het mandaat van de raadsleden in Oostzaan opgerekt zou kunnen worden, afhankelijk van het jaar waarin de eventuele herindelingsverkiezingen plaatsvinden.

17 *Welke gevolgen heeft een variant voor de regionale indeling en mogelijke ontvlechting/ invlechting in regionale verbanden?*

Voor de wettelijke samenwerkingsverbanden, zoals de GGD en Veiligheidsregio zal er bijna niets veranderen. Dit geldt bijna ook voor alle andere samenwerkingsverbanden, want er is immers een hoge mate van congruentie tussen Oostzaan en Zaanstad, zoals ook blijkt uit de rechts afgebeelde congruentiekaart van regioatlas.nl.

Er zijn echter twee uitzonderingen, waarvan één de zeer ingrijpende beëindiging van een vrijwillig samenwerkingsverband is. Dat betreft namelijk de ontvlechting van het openbaar lichaam OVER-gemeenten.

De andere uitzondering is de omgevingsdienst. Oostzaan neemt deel in de gemeenschappelijke regeling omgevingsdienst IJmond, terwijl Zaanstad deelneemt aan de gemeenschappelijke regeling omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

18 Welke effecten zijn – voor zover in te schatten - er te verwachten voor de lokale lastendruk?

Als we kijken naar de OZB-tarieven die Oostzaan en Zaanstad hanteren heeft Oostzaan een hoger OZB-tarief voor woningen en een aanzienlijk lager OZB-tarief voor niet-woningen.

Bron onderstaande tabel: waarstaatjegemeente.nl

	Oostzaan	Zaanstad
OZB tarief 2024		
• woning	0,0950%	0,0795%
• eigenaar niet-woning	0,2140%	0,3154%
• gebruiker niet-woning	0,1848%	0,2371%
Woonlasten huishouden 2024		
• Éénpersoons	€1.178	€1.014
• Meerpersoons	€1.246	€1.014

Op basis van de meest recente gegevens is de onderstaande tabel met woonlasten in de regio Zaanstreek-Waterland toegevoegd.

Bron onderstaande tabel: OVER-gemeenten en COELO

Gemeente	OZB tarief	Gemiddelde WOZ	Gemiddelde OZB lasten	COELO 2024 (controle)	Afval	Rinol	Toelichting rinol	Woonlasten	COELO 2024 (controle)
Oostzaan	0,09740	€ 490.000,00	€ 477,26	€ 481,99	406,60	347,60		1.231,46	1.236,19
Wormerland	0,09790	€ 425.000,00	€ 416,08	€ 418,07	389,27	275,60	tot 500 m3	1.080,95	1.082,94
Amsterdam	0,04620	€ 501.681,00	€ 231,78	€ 231,69	469,00	166,85		867,63	867,54
Edam-Volendam	0,07250	€ 411.679,00	€ 298,47	€ 297,57	396,60	191,95		887,02	886,12
Landsmeer	0,10039	€ 564.901,00	€ 567,10	€ 534,18	512,02	259,87		1.338,99	1.355,90
Purmerend/Beemster	0,08000	€ 396.474,00	€ 317,18	€ 314,98	375,48	215,16		907,82	905,62
Waterland	0,08940	€ 477.114,00	€ 426,54	€ 417,95	310,55	188,35		925,44	916,85
Zaandstad	0,07540	€ 390.254,00	€ 294,25	€ 294,95	347,83	315,68	tot 300 m3	957,76	958,46
Uitgeest	0,11650	€ 451.000,00	€ 525,42	€ 527,86	366,64	208,00		1.100,06	1.102,50

Aandachtspunten die ingebracht kunnen worden vanuit potentiële partners (PM)

Op een later moment financiële situatie beide gemeenten inzichtelijk maken.
Een *due dilligence* analyse kan hierbij helpen.